

KOMUNIKĀCIJAS TRAUCĒJUMI PERSONĀM PĒC SASLIMŠANAS AR INSULTU

Komunikācijas definīcija "Vārdu, skaņu, zīmju vai uzvedības izmantošanas akts vai process, lai izteiktu vai apmainītos ar informāciju, kā arī lai kādam citam izteiktu savas idejas, domas, jūtas u.tml." (MERRIAM-WEBSTER)

Aptuveni 38% personām pēc saslimšanas ar insultu ir komunikācijas traucējumi.

KOMUNIKĀCIJAS TRAUCĒJUMI VAR IETVERT:

AFĀZIJA

Tas, ko tu saki un saproti:

- Runāšana.
- Saprāšana.
- Lasīšana.
- Rakstīšana.

KOGNITĪVĀS KOMUNIKĀCIJAS TRAUCĒJUMI

Grūtības klausīties, lasīt, rakstīt un runāt, kas saistītas ar pamatā esošiem kognitīvajiem traucējumiem, piemēram:

- Problēmu risināšana.
- Abstrakta domāšana.
- Organizēšana.
- Atmiņa.
- Informācijas apstrāde.

MOTORĀS RUNAS TRAUCĒJUMI

Kā tu izsaki vārdus / izruna:

- Disartrijs.
- Apraksija.

KOMUNIKĀCIJAS TRAUCĒJUMU ATPAZĪŠANA

Nepieciešams konsultēties ar audiologopēdu, ja personai pēc saslimšanas ar insultu nav iespējams / -a (CASLPO, 2002):

- **saprast** sarunu, norādījumu, prezentāciju vai informāciju masu medijos.
- efektīva, piemērota un atbilstoša verbāla **izteikšanās un iesaistīšanās sarunā** (piemēram, pareizu vārdu atrašana un salikšana teikumā).
- **skaidra un saprotama izteikšanās.**
- sarunas vai pieredzes saturu **atcerēšanās.**
- sociāli pieņemama **mijiedarbība.**
- **lasīšana un/vai rakstīšana** darba, izklaides vai skolas vajadzībām.
- **lōģiska domāšana un lēmumu pieņemšana** komunikācijas procesā.
- **akadēmiskā** vai profesionālā snieguma nodrošināšana.
- **atbilžu sniegšana** sarunā laikā un piemērotā veidā.

IETEIKUMI

Ikviens, kurš strādā ar vai rūpējas par personu ar afāziju, būtu jāiepazīstina ar sarunu atbalsta tehnikām, piemēram, "Supported Conversation for Adults with Aphasia" (SCA™).

Ir iespējams **reģistrēties Aphasia Institute**, lai saņemtu **bezmaksas resursus**, piemēram, "Working Together Series".

STRATĒGIJAS, KAS PALĪDZ KOMUNICĒT AR PERSONU, KURAI IR AFĀZIJA

DARI TĀ

- Runā lēnāk.
- Uzdod jautājumus, uz kuriem var atbildēt ar JĀ vai NĒ.
- Pieņem, ka viņi saprot vairāk, nekā spēj izteikt vārdos.
- Pārbaudi, vai pareizi esi sapratis.
- Velti pilnu uzmanību.
- Saskaņo savu verbālo un neverbālo komunikāciju.
- Sniedz atbalstu personai ar afāziju.
- Izrādi cieņu.
- Atklāti pasaki, ja nesaproti.
- Esi pacietīgs.
- Dod nepieciešamo laiku, lai izteiktos.

NEDARI TĀ

- Neizturies pazemojoši.
- Nerunā pārāk ātri.
- Nerunā skaļi.
- Neizliecies, ka saproti, ja tā nav.
- Nerunā personas ar afāziju vietā.

PALĪGLĪDZEKĻI

- Izmanto pildspalvu un papīru.
- Izmanto komunikācijas tāfeli vai planšeti.
- Izmanto žestus.

TERAPIJA

Audiologopēda konsultācijas un terapija ir iespējama

- Stacionārās un ambulatorās rehabilitācijas iestādēs.
- Mājas aprūpes veidā.
- Privātpraksēs.

